

Jauno glezniecība

Projekta "Jaunie Latvijas glezniecībā" impulss radās no fakta konstatācijas, ka šis klasiskais medijs ir spējis inspirēt augstas mākslinieciskas jaunrades izpausmes jauno gleznotāju darbos. Radās nepieciešamība apzināt un secināt, kāda tad ir mākslinieciskās misijas apziņa jaunajai mākslinieku paaudzei, kas par savas personības izaugsmes ceļu ir izvēlējusies glezniecību.

Sabiedrība no jaunās mākslinieku paaudzes tradicionāli gaida novatorismu, vienlaikus izjutot piesardzību un neizpratni par radikālu tradīciju noliegumu un lokālās skolas vērtību pārvarēšanu, un tikai laiks spēj izvētīt pērles no sēnalām. Jaunā paaudze nāk klajā ar savu stāstu par laikmeta vērtībām, saviem pielietotajiem formveides principiem, tomēr vienmēr klātesošs ir skolas gars, kura kontekstā tā aug un veidojas. Labākais, ko jaunais censonis šajā situācijā var vēlēties, ir savu skolotāju zināšanu kopums komplektā ar uzticēšanos talantam, kas, apbruņojies ar unikālu individuālismu, var rezultēties novatorismā. Apliecinājums tā esamībai ir viens no grūtāk pamatojamiem jautājumiem, uz kuru atbilde ir meklējama ilgā laika posmā.

Kādu vietu šodien ieņem glezniecība laikmetīgajā mākslā? Šā medija autoritāte nekad nav apšaubīta, postmodernisma situācijā ik pa laikam tas ir atkāpies konceptuālās mākslas spiediena ietekmē. Bet tikai uz neilgu laiku. Šķiet, ka tas varētu būt socioloģisku pētījumu lauks, atbildot uz jautājumu – kāpēc glezniecība ir viena no noturīgākajām mākslinieciskās darbības izpausmēm mākslas vēsturē. Iespējams tādēļ, ka var paplašināt cilvēka apziņu un spēj nemitīgi sevi atjaunot – laiks un aktualitāte to neierobežo. Glezniecība pieļauj visbrīvāko mākslinieka ekspresiju, bet tas ir medijs, kas prasa laiku, gan to radot, gan patērējot. Mūsdienu glezniecībā ievērojama nozīme ir citiem medijiem, no kuriem modernais cilvēks gandrīz

PAINTING OF THE YOUNG

Impetus for "Young Latvian Painters" rose from the fact that this classical medium, painting, has inspired such talented debut works: we must recognise and understand the meaning of art for the generation of young artists who have chosen paint as their means of expression. Society awaits innovation from the young artist and senses the wariness and quandary by which traditions are denied and local customs twisted. Only time brings pearls from the sand. The new generation arrives with a fresh story of morals, values, and principles of spirit and form; meanwhile, their academic spirit in this context still grows and takes shape. The best these young advocates can achieve is a mentor's understanding and trust that, armed with artistic individualism, results in innovation. The attestation of lasting innovation is among the most difficult of measurements; the answer is found only in time.

What place, today, accepts contemporary painting? This authority of paint is never doubted, although at times, the post-modern times, it has backed down under the pressure of conceptual art. But not for long. To answer the question – why is painting among the most lasting celebrations of art – demands significant sociological research. It could be that it expands the observer's understanding self, or it could be that paintings forever renews themselves – time and practicality don't inhibit the craft. Painting allows the freest artistic expression, an expensive freedom: one that takes time both in creation and patronage. The uniqueness of contemporary painting is in the use of novel media, media from which the observer cannot distance himself.

In curating this project, part of the artist's selection criteria was personality and individuality. Using

nevar distancēties, tomēr tā iet savu ceļu, kā vērtību postulējot cilvēka rokas pieskāriena unikālo enerģiju.

Kūrējot minēto projektu, kā viens no mākslinieku atlases kritērijiem izkristalizējās jaunā mākslinieka personības individualitātes jautājums, kas līdztekus profesionālām kvalitātēm manifestējas nozīmīgā jaunradē, kura apliecina rezonansi ar laikmetīgām aktualitātēm profesionālā un sabiedriskā laukā, kā arī tiecas pārvarēt inerci un spēj pieteikt jaunas saturiskās un formālās valodas specifikas lokālās skolas kontekstā. Uzaicinot piedalīties māksliniekus izstādē ar jauniem darbiem, projekta veidotāji bija sarežģīta uzdevuma priekšā – bija jānojaus iespējamā artefakta klātbūtne topošos darbos, tāpēc kopējo skates kvalitāti varēja paredzēt tikai daļēji. Mūsdienu globālā plurālisma apstākļos ar atvērtu kritēriju sistēmu svarīgi šķita konstatēt kvalitatīvo ainu un iespējamo glezniecības attīstības gaitu Latvijā. Izstādes nosaukumā ietvertajam vārdam “jaunie” šajā gadījumā ir divējāda saturiskā slodze – tas norāda uz dalībnieku piederību jaunajai paaudzei, kā arī norāda uz jaunu potenču esamību mākslinieciskajā jaunradē, kas parādījušās pēdējos darbības gados.

Kādu pasauli redz jaunais Latvijas mākslinieks un kā reflektē ar to? Vispārinot kopainu, var teikt, ka šābrīža meklējumus jauno latviešu glezniecībā var dēvēt par subjekta identitātes meklējumiem gan saturiski, gan formāli. Jaunais mākslinieks vairāk ir piesardzīgs vērotājs un vērtētājs nekā aktīvs procesa dalībnieks. Viņš sevi apzinās kā indivīdu, kas īsti neidentificē sevi ar kādu no sabiedrības grupām, tāpēc iztrūkst motivācijas formulēt kritisku vai provokatīvu komentāru par sabiedriskām aktualitātēm un, iespējams, negācijām. Viņš labprātāk gremdējas pašapcerē vai fiksē apkārt notiekošo ar atturīgu rezignāciju. Par to liecina motīvu izvēle un paņēmieni, ar kādiem mākslinieki strādā. Eksistējošā formveides līdzekļu amplitūda nav tik izteikti antagoniska, lai nevarētu

these alongside demanding strong professional qualifications have yielded meaningful debuts that illustrate the resonance of modern reality in professional and social fields, and that overcome the inertia of tradition and declare new semantic and formal language particularities in local academic contexts. We extend our invitation to artists to participate in the exhibition of new works; the organisation of these projects had to anticipate the possible artifacts of incomplete works as they would eventually bear on the surrounding context. The advent of modern, global pluralism with regards to open criteria was important in establishing a quality exhibition and possible painting courses in Latvia. We use the term “Young” in the exhibition’s name, in this light, with two meanings: the first being the age of the participants, and the second, in homage to the potentiality of fresh artistic creation.

What world does the young Latvian artist see? How does he reflect on it? To generalise the field, one can say that the search of new Latvian painting describes the search of a subject’s identity both semantically and formally. The young artist is more a cautious observer and evaluator than an active participant. He recognises himself as an individual falling outside of established social circles, and thus, is missing the motivation to formalise a critical or provocative commentary of social realities and corresponding negatives. He’ll with aloof resignation meditatively and fixedly bear down on his surroundings. This supports the choice of motives and methods with which the artist works: the potency of his tools aren’t so antagonistic that they can violate academic boundaries. The contemporary piety that defies the aesthetic tradition overcomes academic boundaries by using the alternative means of pop-culture symbols and graffiti.

to piedēvēt vienas skolas robežām. Klātesot pietātei pret estetizācijas tradīciju, ir mēģinājumi pārkāpt akadēmiskās skolas robežas un glezniecības praksē lietot alternatīvus piedāvājumus, kuri izriet no popkultūras zīmēm un grafiti mākslas paņēmieniem.

Mēģinot raksturot kopējo ainu, kas rezultējusies izstādē "Jaunie Latvijas glezniecībā", šķita dogmatiski runāt par eksistējošām saturiskām tendencēm, kaut tām neapšaubāmi ir nozīmīga vieta laikmeta raksturojumā. Akcentu gribas likt uz darbu vēstījumu noskaņām, ko raksturo tādu divu antagonistisku vārdu savienojums kā intraverts un ekstraverts. Tie izsaka indivīda personīgo izjūtu telpā un pašas telpas raksturojumu. Ir mākslinieki, kas pasauli redz minoros toņos, distancējoties no aktīvā, pat publisku telpu atainojot klusināti un trausli. Turpretim ekspresīvas tendences aktivizējas intīmās kompozīcijās un ainavās. Par vienu no pārsteidzošākām parādībām gribas nosaukt portreta žanra renesansi, kas ir ne pārāk daudzskaitlīga, tomēr pietiekami uzskatāma. Portretu autori pievēršas laikabiedram un ar viņa palīdzību atklāj laikmeta ideālus. Formālā valoda ir tik daudzveidīga, ka vienotas tendences nav iespējams konstatēt, vienīgi izcelt tieksmi pievērsties objektam tuvplānā. Figurālā glezniecība Latvijas mākslā arvien ir bijusi stūrakmens, kurā izpaudušies nacionālās skolas sasniegumi, un var teikt, ka tās esamība nav zudusi, vien, mainoties paaudzēm un ideāliem, transformējusies. Šeit vērojama vislielākā vēstījuma rakstura amplitūda – no rezignētu ikdienas ainu atainojuma līdz deformētu un kariķētu situāciju modelējumam un vēstures zīmju pārdefinēšanai. Nenoliedzamu iespaidu uz jauno paaudzi atstāj urbānā vide, kas mākslas darbos reizē var būt kā dzīves tempa apliecinātāja vai arī pilsētnieka estētiskas vides izteicēja. Neliels darbu klāsts pievēršas subjektīvu nozīmes ainu modelējumam, kas liecina par konceptuālas mākslas prakses aizmetņiem Latvijas

"Young Latvian Painters" is an attempt to characterise the many focusses of art with works dogmatically selected to illustrate existing semantic tendencies, as these are beyond doubt meaningful in their locale characterisation. The desire to inscribe in to one's work the over-tones of a moral message defines the two antagonistic terms "introvert" and "extrovert". These terms describe the domain of one's expression, as there are also artists who see the world in minor tones, who distance themselves from active, public spaces for those quiet and delicate. In spite of these tones, expressive tendencies arise in intimate compositions and novel focusses. Of one of the most surprising tendencies is the renaissance of portraiture, which isn't particularly plural, but enough to be perceived. Portrait painters tend toward particular styles, and these styles demonstrate an age's idealism. Formal language is so manifold that it isn't possible to establish general tendencies, only to illuminate objects in the foreground. The painting of figures has long been a cornerstone in Latvian art that fulfils the expectations of national academies; one can say that its being, figure painting, hasn't been lost, but has changed with generations and ideals -- has transformed. In this regard, the largest range of expressive characteristics is from a resigned everyday outlook to a deformed and caricatured situational perspective and redefinition of historical symbols. Urban environments leave an undeniable influence on the new generation, who, in their art, attest to tempo of modern lifestyles and express the city-dweller's aesthetic morality. Industrial work experience tends to shift the artistic focus away from the conceptual-art practises of the Latvian national academy, and rt critics representative of a broad range of focusses agree that the impetus to betray conceptual art is still practised.

nacionālās mākslas skolas ietvaros. Plašā amplitūdā pārstāvēti bezpriekšmetiskās mākslas piekritēji, kas apliecina, ka interese un spēja izpausties šajā glezniecības virzienā tiek uzturēta un kopta.

Pieaugot kuratoru darbības intensitātei (kā tas ir arī šajā gadījumā), jāapzinās šīs darbības subjektīvā faktora nenovēršamība. Tāpēc var apgalvot, ka izstāde "Jaunie Latvijas glezniecībā" ir šīs dienas mākslinieku un kuratoru laika portrets.

Diāna Barčevska, projekta vadītāja,
Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

To the growing intensity of curatorial work (as in this situation), one must acknowledge an inextricable subjectivity. Thus, it's clear that "Young Latvian Painters" is a portrait of today's artists and curators.

*Diāna Barčevska, project manager,
The National Art Museum of Latvia*